

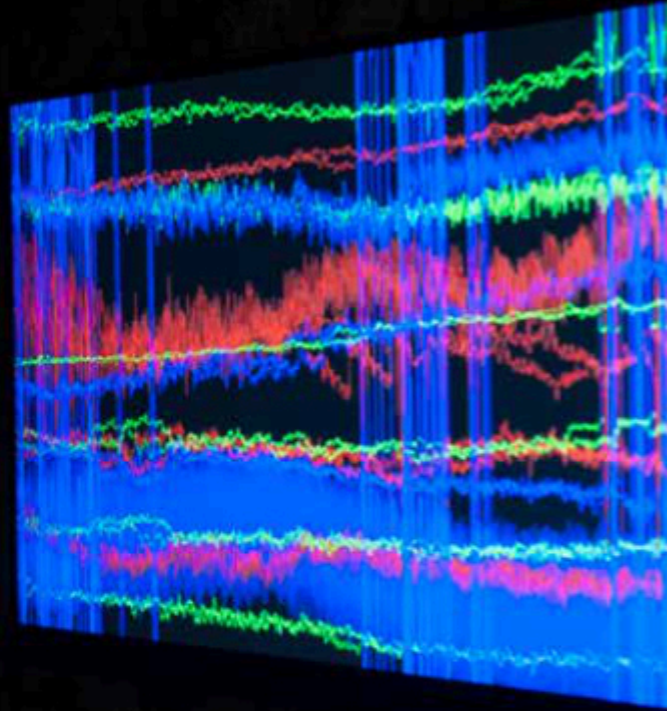
Stilstaan bij de tijd

DOOR DIANA BOKJE

Tijd is kostbaaren blijkt vaak door onze vingers te glippen. Wie bepaalt waar jouw tijd naartoe gaat, jij of andere mensen of bedrijven? Met haar project Sync zet fotograaf Maria Dabrowski ons aan het denken of we nog wel ons eigen pad volgen of ons onbewust laten leiden door anderen.

© Maria Dabrowski

© Maria Dabrowski

© Maria Dabrowski

We leven in een vluchtige maatschappij waarin we steeds meer moeten plannen en waarin de eisen die gesteld worden al maar hoger worden. Per dag ontvangen we continu informatie en die informatiestromen gaan steeds sneller. Al deze informatie moeten we ook nog verwerken. Reden voor fotograaf Maria Dabrowski om een stapje terug te doen en tegelijkertijd is dit het startpunt van haar project *Sync* (2017-2022). Behalve bewuster leven door bijvoorbeeld mediteren, minder schermtijd, neemt ze ook meer tijd voor zichzelf. “Te veel stress zorgt er bij mij voor dat creativiteit op de achtergrond verdwijnt. De ruimte en tijd nemen is voor mij nodig om weer creatief te zijn. En door beter naar mijn gevoel te luisteren, vang ik eerder de stresssignalen op. Wat mij verbaast is dat al die kleine dingen mij enorm helpen. Het uitgangspunt van dit boek is dan ook om meer tijd te nemen letterlijk stil te staan om juist vooruit te kunnen. Ons hoofd staat voortdurend aan en juist datgene wat we onbewust in ons hoofd aan het verwerken zijn wil ik op de een of andere manier zichtbaar maken.”

OVERPRIKKELD

Dat zichtbaar maken doet Dabrowski onder andere met een installatie waarbij ze de kijker op drie schermen tegelijkertijd informatie toespeelt. We zien een film waarbij een vrouw getooid met een eeg-apparaat naar een beeldscherm met foto's kijkt, waarbij regelmatig iemand langs het raam fietst of loopt. De foto's waar zij naar kijkt, ziet de kijker tegelijkertijd op een ander beeldscherm. Het derde scherm toont de hersengolven van de kijkende vrouw terwijl via de koptelefoon geluid is te horen dat is gebaseerd op deze hersengolven. Een indrukwekkende ervaring waarbij je als kijker behoorlijk overprikkeld raakt. Dabrowski: “Wanneer we een beeld consumeren, hoeft dat niet fysiek te zijn, maar wat er in de hersenen gebeurt, is wel degelijk fysiek. Door middel van deze installatie wil ik dit onzichtbare proces zichtbaar maken. Het is geen wetenschappelijk onderzoek. De plakkers van het eeg-apparaat zijn op een willekeurige plek op het hoofd van de proefpersoon gezet. De hersengolven die ik zo heb gemeten zijn puur bedoeld om in te zetten als een visueel en artistiek middel. Er is ook maar één proefpersoon.”

VERTRAGEN

Naast de hersengolven mat de fotograaf ook de tijd die de proefpersoon nam om naar een foto te kijken. Deze tijd speelt een belangrijke rol in het gelijknamige boek *Sync* dat Dabrowski maakte. Een bijzonder boek dat begint met zachte portretten, gedrukt op zwart papier. We zien slechts een deel van het gezicht waarbij de ogen meestal zijn gesloten. Die geslotenheid zet zich voort in het boek doordat iedere foto zorgvuldig verstoppt is tussen de gevouwen zwarte bladzijden. Op de linker pagina's staat de kijktijd in milliseconden. Onbewust triggert dit de verwachting van de kijker. “Het project gaat over consumeren, verwerken en vertragen. Zo is het idee ontstaan om de bladzijden te vouwen. Doordat je elke pagina moet openvouwen, moet je automatisch vertragen. Gelijktijdig versterkt het de intimiteit van de beelden.” Een foto met een blaadje dat tegen een raam is gewaaid met een onscherpe achtergrond vroeg de minste kijktijd: 4734 milliseconden. Opvallend is dat een van de foto's waarop de minste informatie te zien is, een donker vlak met daarin de maan, de langste kijktijd van wel 20083 milliseconden kreeg van de proefpersoon.

LIQUIDE WERELDEN

Dabrowski is een associatief fotograaf die zich tijdens het fotograferen laat leiden door haar intuïtie. “Het startpunt van het project was de vraag wat er in mij zou gebeuren wanneer ik een stap terugnam in deze chaotische maatschappij.” Deze essayistische manier van werken geeft ruimte voor zelfonderzoek. Het is een mindful proces waarbij zij zich laat leiden door datgene waar haar oog op valt. “De enige manier om het te sturen, is door er de tijd voor te nemen. Terwijl ik in het fotografische proces zat, zag ik bij een vriendin die AI heeft gestudeerd op haar zolderkamer een eeg-set liggen. Het beeld van haar met dat apparaat met al die plakkers en snoeren op haar hoofd, kreeg ik niet uit mijn gedachte. Pas aan het eind van het project toen het tijd was voor reflectie heb ik de portretten van jongeren gemaakt die op hun mobiel kijken. Het idee erachter is dat ze in een andere wereld wegzinken en niet bereikbaar zijn. Voor mij is dat symbolisch voor deze tijd. Door de portretten bij de expositie af te drukken op doorzichtige doeken benadruk ik dat het een soort liquide werelden zijn waar we ons de hele tijd tussen verplaatsen. Welk effect dat op ons heeft weten we nog niet.” □

“ Wat we onbewust in ons hoofd aan het verwerken zijn wil ik zichtbaar maken

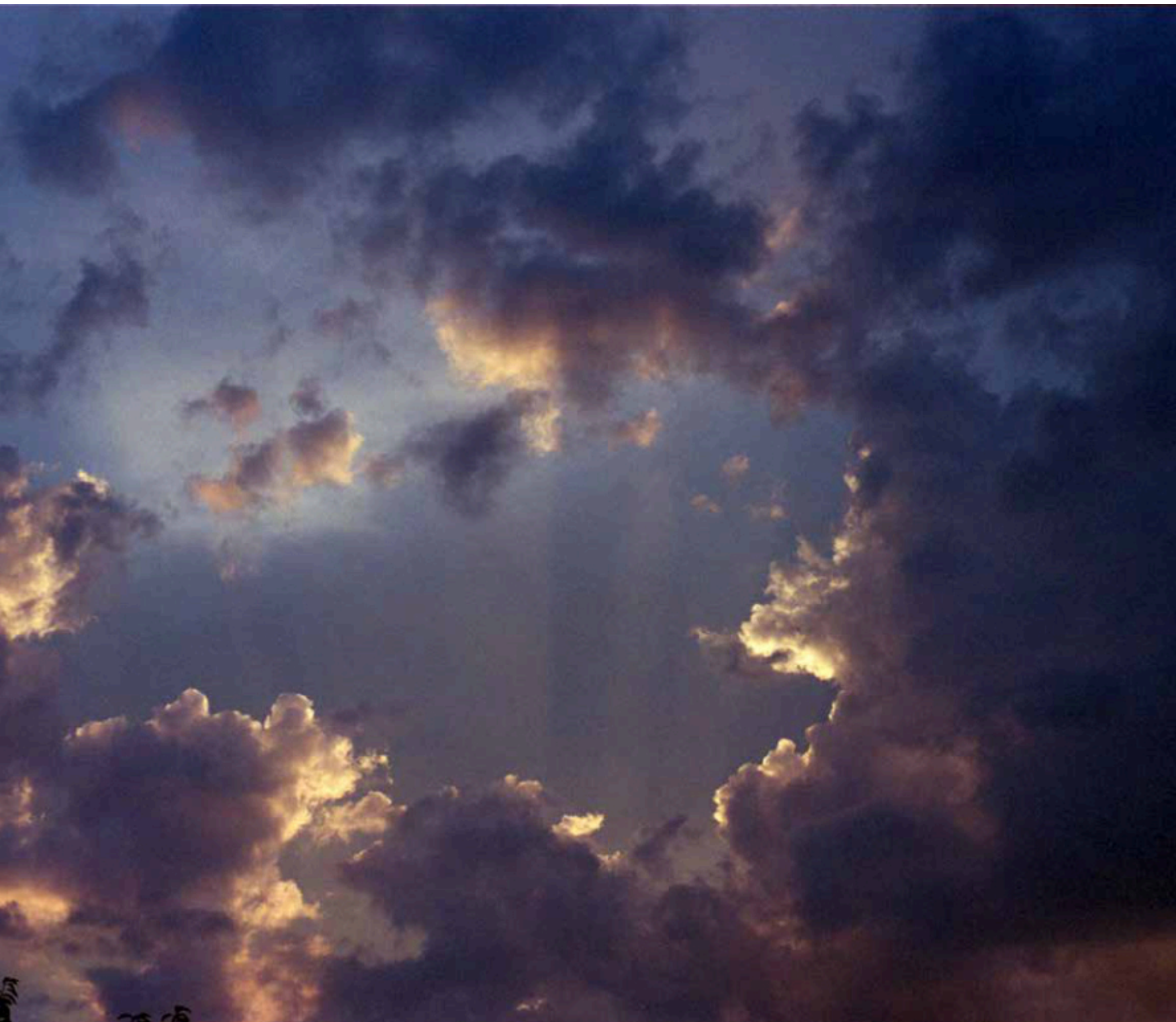

© Maria Dabrowski

© Maria Dabrowski

MARIADABROWSKI(1988)studeerde cum laude af aan de LUCASchool of Arts in Brussel en haalde een bachelor of Design in Photography aan de HKU in Utrecht. Zij behaalde diverse beurzen en prijzen waaronder The Best Dutch Book Designs 2019 voor haar project 'Odslonic', waarin zij haar familiegeschiedenis onderzocht. mariadabrowski.nl